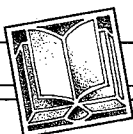

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Het komen tot Christus

"Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen".

Johannes 6 : 37.

In ons teksthoofdstuk lezen we hoe de Heere Jezus de schare onderwijst in Kapernaüm. De schare kwam na de wonderlijke spijziging tot Hem. Zocht Hem alleen om er voor het aardse beter van te worden. Dan spreekt de Heere van het ware komen tot Hem: "Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten".

Komen tot Christus, dat is: door waar zaligmakend geloof als vrucht van het werk van de Heilige Geest tot Hem de toevlucht nemen. Hem niet te kunnen missen voor tijd en eeuwigheid!

De Joden begeerden Hem als een aards koning, maar dat is het ware komen niet! De rijke jongeling komt tot de Heere Jezus vol van eigen goede werken. Maar een Zaligmaker om te verlossen van het grootste kwaad, dat is de zonde en brengen tot het hoogste goed, dat is weer delen in de gunst en gemeenschap des Heeren, behoeft hij niet!

Ligt daarin ook niet ons beeld van nature, dat wij wel zalig willen worden, maar met onze godsdienst? Dat wij wel de Heere nodig hebben wanneer er bijzondere zorgen zijn, maar zodra de nood over is, is ook het gebed ten einde? Maar nee, dat is het ware komen niet!

Wanneer de Heere onderwijst dat Hij het Brood des levens is, ja spreekt van de noodzaak van Zijn lijden en sterven: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulie-

den: Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt; zo hebt gij geen leven in uzelfen"; dan ergert dit de schare en zij gaan heen! Bedenkt toch, het Evangelie is niet naar de mens. Waar ons vrome vlees er buiten wordt gezet, worden wij geërgerd! Wij willen wel zalig worden, maar in zelfhandhaving! Maar de Heere zegt: "Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal hetzelfde vinden". Smeek toch of de Heere Zelf u dat heilgeheim wil leren, nu het nog genadetijd is. Toch, zegt Christus, er zal vrucht zijn op Mijn arbeid.

"Al wat Mij de Vader geeft." De Vader gaf in de stilte van de eeuwigheid de Zijnen aan Christus om Zijn Borgstelling. Christus stelde Zich Borg om voor hen de schuld te betalen, de straf te dragen en het leven aan te brengen. De Vader gaf ze aan Hem toen Hij satans kop vermorzeld had als de Leeuw uit Juda's stam. Waar de Vader Hem opwekte op de Paasmorgen en naar recht Hem loon gaf op Zijn Middelaarsarbeid. En de Vader geeft de Zijnen aan Hem in de ure der wedergeboorte. Dan worden zij door de Heilige Geest Christus ingelijfd, door het ware zaligmakende geloof met Hem verenigd. De vrucht van dit werk des Heiligen Geestes is dat zij komen tot Christus.

"Zal tot Mij komen." Dat wordt ge-

leerd in de weg van ontdekking. Waar de Heere het nieuwe leven werkt, begint het niet met de kennis van Christus. Maar dan wordt gezien God kwijt te zijn, te liggen onder Zijn toorn. Gezondigd tegen die God, Die ons nooit anders dan goed gedaan heeft. Waar de Heere bekeert, omkeert, dan zien wij dat wij de Heere verlaten hebben. Dan komt er die droefheid naar God. Op de leerschool van vrije genade leert de Heere de Zijnen dat zij met al hun werken en tranen en opknappen niet kunnen betalen! Hij leert: "God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiedde". Hij brengt in de onmogelijkheid om de zondaar te doen buigen en brengen tot de belijdenis:

'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog

Uw doen is rein, Uw vonnis gans

rechtvaardig.

Maar dan het wonder, waar de Heere de weg opent in een Ander. Dan wordt gevonden: zal tot Mij komen. Lezer, al geleerd dat hongeren naar Hem en Zijn gerechtigheid? Dat dorsten naar Hem, in Wie alleen het leven is? Hij, Die de ware Ladder Jakobs is. Waar Hij Zich, op Zijn tijd, als de Zonne der gerechtigheid aan de ziel openbaart en iets van Zijn heerlijkheid wordt aanschouwd, dan wordt toch waar: geen leed zal dit ooit uit mijn geheugen wissen!

"Al wat". Dat zijn de gekenden van eeuwigheid. Maar hier getekend als

INHOUD	pag.
Meditatie:	
Het komen tot Christus	1
Bijbelstudies:	
De bekering van Lydia (3)	2
Van overzee:	
Een dwaze strijd	3
Om de gemeentezang	
te "schragen" (1)	5
Kerknieuws	6
Berichten	7
Predikbeurten	8

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:
Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.
Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

één volk, één kudde, één lichaam.
Langs onderscheiden wegen, maar
toch één werk van de Heilige Geest in
het ingelijfd worden in Christus en ko-
men tot Hem. Ellendigen, armen,
schuldigen, met koorden der veroor-
deling om de hals, komen tot Hem
door Zijn verborgen trekking. Het is
hen om Hem te doen, Hem kunnen ze
niet missen. Buiten Jezus is geen le-
ven, maar een eeuwig zielsverderf.

Hij weet volmaakt van hun strijd en
hun vrees of hun werk wel in der
waarheid is. Hoor wat de grote Har-
tenkenner dezulken toezegt: "En die
tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwer-
pen". Tot Mij komt, dat is, tot Mij ko-
mende is. Die de Heere Zelf op de
weg ten leven zette. Zij vrezen zo me-
nigmaal dat hun komen is als de Jo-
den, als de rijke jongeling, of als Ju-
das!

Dat zij nog als een huichelaar open-
baar zullen komen. Dat zij zich be-
driegen voor een nimmer eindigende
eewigheid. Het nabijkomende heeft
daar geen last van, meent tot Jezus te
komen, neemt Hem aan en roemt in
een gestolen Zaligmaker. Ontzettend!
Maar het ware volk vindt geen rust eer
zij het zelf uit Zijn mond gehoord
hebben.

"Geenszins uitwerpen". Uitwerpen
wil zeggen: met afschuw wegdoen,
niet mee van doen willen hebben. De
Heere, de Waarheid Zelf zegt: geens-
zins, dat is, absoluut niet! Dat wordt
voor dat volk nu zo'n wonder, een

steeds grote wonder. Zijn trouw, liefde
en onveranderlijkheid voor zulk een
bedorven, onrein, trouweloos mensen-
kind, wat steeds dieper verstaan
wordt.

Geenszins uitwerpen. Maar hoe dan
toch? De Heere zo heilig en dan zo'n
onreine niet uitwerpen? Waarom?
Omdat Christus kwam uit de reine he-
mel. Omdat Hij uitgeworpen wilde
worden uit Nazareth, uit het godsdien-
stig Jeruzalem. Ja, uitgeworpen van de
aarde, hangende aan het vloekhout des
kruises. En voor Hem, Die de eeuwig
toorn Gods tegen de zonde droeg voor
al de Zijnen, de hemel gesloten bleef.

Hij droeg de vloek, opdat Zijn volk de
zegen krijgt.

Hij de dood, opdat zij het leven ont-
vangen.

Hij uitgeworpen, opdat zij tot God ge-
nomen en nimmermeer van Hem ver-
laten zouden worden.

Hij is Zijn Kerk van God geschonken
tot wijsheid, rechtvaardigheid, heilig-
making en tot volkomen verlossing.

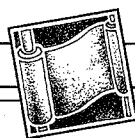
Tot wijsheid voor blinden en dwazen.
Tot rechtvaardigheid voor een des
doods schuldig volk.

Tot heiligmaking, opdat een in zich-
zelf onrein en wederhorig kroost weer
bij God zou wonen.

Tot volkomen verlossing. Die trouwe
houdt en eeuwig leeft en nooit laat va-
ren het werk dat Zijn hand begon.

Goes,

ds. G.J.N. Moens.

BIJBELSTUDIES

De bekering van Lydia

(3)

Bij de rivier

Uiteindelijk vond Paulus dus bij de ri-
vier een groepje vrouwen. Waarom
waren er geen mannen bij? Dat staat
er niet bij. In vers 13 wordt alleen
over vrouwen gesproken. Overigens
een wonderlijke zaak. Want waar was
die Macedonische man nu? Paulus
vond daar buiten de stad Filippi aan
de rivier alleen maar vrouwen. Er was
geen enkele Macedonische man, die
de moeite nam naar Paulus te luiste-
ren. Toch was het voor Paulus niet te

min zich te richten tot deze vrouwen.
En zijn prediking droeg direct vrucht.
Het is niet zo, dat al die vrouwen be-
keerd werden. We lezen slechts over
Lydia. Maar toch is dat geworden het
*begin van het werk van de Heilige
Geest in Europa*. En daarbij is de be-
kering van een enkele zondaar al zo
onuitsprekelijk groot. Er worden zo-
veel preken gehouden zonder dat er
iemand tot bekering komt. Zou ons
dat niet moeten aangrijpen? De beke-
ring van een zondaar is zo onnoeme-

Hand. 16 : 1-15.

lijk groot, dat er blijdschap is in de hemel over die ene zondaar. Is er over u al blijdschap in de hemel geweest?

Een zekere vrouw

Er wordt in het veertiende vers gesproken over "een zekere vrouw". Dat wil zeggen, dat zij in geen enkel opzicht anders was dan andere vrouwen. Ook zij was dood in zonden en misdaden. Ook zij vroeg van zichzelf niet naar God. Ook in haar woonde geen goed en ook zij was een gevallen Adamskind. Toch werd zij getroffen in haar hart. Waarom? Omdat zij een *gekende van eeuwigheid* was. Omdat zij hoorde bij het loon op de arbeid van Christus. Ja, omdat God haar van eeuwigheid had liefgehad. Die de Heere van eeuwigheid gekend heeft, worden in de tijd toegebracht. Deze vrouw behoorde bij degenen, van wie Christus heeft gezegd: "Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven" (Joh. 17 : 6). Daarom moest Paulus naar Filippi. Daarom sloot de Heere alle wegen af en opende de weg naar Filippi. Dat was ook opdat deze vrouw zou worden toegebracht.

Lydia, de purperverkoopster

Haar naam was Lydia, dat wil zeggen de Lydische. Zij kwam uit de Klein-aziatische provincie Lydië, uit de stad Thyatire. Zij kwam dus uit het gebied waar Paulus al gepredikt had. Waarschijnlijk was zij voor die tijd al verhuisd naar Filippi. Weer zo'n wonderlijke leiding! Zij moest eerst naar Europa verhuizen om daarna daar bekeerd te worden. Zo heeft de Heere met ieder van Zijn kinderen een eigen leiding. Als Gods kinderen later terugzien op die wonderlijke leidingen des Heeren, dan zullen ze zich daarover eeuwig verwonderen.

Als het aan Lydia gelegen had, was zij nooit met Gods Woord in aanraking gekomen. Maar de Heere wist haar te vinden. Weet u wat zo'n wonder is? Niet alleen dat Gods genade vrij valt, maar ook dat die genade niet te ontlopen is. Anders zou niemand zalig worden. De verhuizing van Lydia naar Filippi stond waarschijnlijk in verband met haar koophandel. Zij was immers purperverkoopster. Zij handelde in purperkleurige stoffen, die alleen door rijken werden gedragen. Zij vond daarvoor in Filippi een beter afzetgebied. Uit alles blijkt wel, dat zij een *rijke vrouw* was. Maar haar rijkdom stond de Heere niet in de weg. Niets is er wat de Heere in de weg staat, onze

rijkdom en onze armoede niet, onze dood en verlorenheid niet, evenmin als de hardheid van ons onbekeerlijke hart. Gods genade is immers onwederstandelijk, evenals het zaligmakende werk van de Heilige Geest.

Haar godsdienst

Van Lydia wordt in het veertiende vers gezegd, dat zij "God diende". Wat betekent dat? In het oorspronkelijke staat een vaste uitdrukking, die gebruikt wordt voor heidenen, die met de Joodse godsdienst meeleeften. Het betekent dus niet, dat zij tot God bekeerd was. Het betekent wel, dat zij een *Jodengenote* geworden was. Waarom weten we niet. In ieder geval was zij een zeer godsdienstige vrouw, die trouw haar godsdienstplichten waarnam. Vandaar dat zij iedere sabbat bij de rivier te vinden was, "waar het gebed placht te geschieden". Dat alles neemt echter niet weg, dat zij als godsdienstige vrouw ook bekering nodig had. Onze godsdienst op zichzelf maakt ons niet zalig. Een uitwendige verandering is nog geen inwendige vernieuwing. Onze uitwendige godsdienst is niet genoeg voor de eeuwigheid. Er gaan zoveel godsdienstige mensen verloren. Nicodemus was door en door godsdienstig. Christus heeft echter tot hem gezegd: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien" (Joh. 3 : 3).

Het hart geopend

Zal het goed met ons zijn voor de eeuwigheid, dan zal ons hart geopend moeten worden. Dat gebeurde met die godsdienstige vrouw, met Lydia. Daar ligt in opgesloten, dat van nature ons hart gesloten is. Ons hart is door de zonde gesloten. Het staat open voor de wereld, de satan en alles wat een mens van God aftrekt. Ons hart is echter gesloten voor God en Zijn Woord. Dat is niet Gods schuld. Voor de zondeval was het net andersom. Toen stond ons

hart open voor de Heere. Maar wij hebben zelf ons hart gesloten door onze zonde. Het is *eigen schuld*. Wij hebben God verlaten en ons hart wijd opengezet voor de zonde en de duivel. Er moet in ons leven een wonder gebeuren. Ons hart moet geopend worden. En dan moeten we goed lezen wat er staat in vers 15. Er staat niet, dat Lydia zelf haar hart opende, of dat Paulus het deed. Het staat er zo duidelijk: "Welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd". Het openen van het hart is *Gods werk* alleen. Gods knechten hebben te prediken, maar zij kunnen geen enkel hart openen. Zij kunnen hun hoorders de zaligheid gunnen, maar niet geven. Paulus kan planten en Apollos kan natmaken, maar God moet de wasdom geven. Moeten we dan maar afwachten totdat de Heere ons hart misschien ooit eens opent? Er zijn er, die zo redeneren, maar dat is niet naar het Woord. Het geloof is uit het gehoor. De Heere maakt gebruik van ons oor. Wij hebben ons in te spannen om te luisteren. We lezen dan ook van Lydia: "Zij hoorde ons". Zij stelde belang in de prediking van Paulus. Met aandacht en eerbied luisterde zij. Het is een zegen als we luisteren mogen naar de boodschap Gods, dan zijn we niet met andere dingen bezig in onze gedachten. Toch is het mogelijk te horen met een gesloten hart. We kunnen onder het Woord verkeren en met instemming luisteren met een gesloten hart. Er kunnen indrukken zijn in ons gemoed van de waarheid van Gods Woord terwijl ons hart gesloten blijft. Waar blijkt dat uit? Wel, het gaat weer over, het zakt weer weg. We gaan weer over tot de orde van de dag. Ons hart is gesloten gebleven. Bij Lydia was dat echter anders.

(Wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. v. Ekeveld.

VAN OVERZEE

Een dwaze strijd

Het is wel duidelijk dat we hier in de V.S. weer de tijd gaan naderen dat er presidentsverkiezingen zullen zijn. De huidige president is met zijn laatste

termijn bezig en de vraag houdt velen bezig: "Wie zal de opvolger zijn?" Zal, als D.V. die volgende regeringsleider aantreedt, de huidige liberale

koers voortgezet worden, of zal er een wat meer conservatieve president mogen komen?

Een hevige strijd is ontbrand om zoveel mogelijk afgevaardigden naar de conventie waarop de partijen hun kandidaat zullen aanwijzen, achter zich te krijgen. Men houdt openbare disputen en ieder probeert zich zo goed mogelijk te verkopen. Maandag j.l. werd hier in het auditorium van Calvin College, de Gereformeerde universiteit, een openbaar dispuut gehouden tussen hen die dingen naar de nominatie van de republikeinen. Een zoon van de voormalige president Bush maakt grote kansen. Het was een dispuut waarin men elkaar behoorlijk in de haren zat, zodat het er op een vrij fatsoenlijke wijze, behoorlijk van langs ging. Een politieke strijd kan soms weinig verheffend zijn en op velen de indruk maken van *een dwaze strijd*.

We zijn echter allen in Adam aan *een dwaze strijd* begonnen. De strijd tegen God, een strijd van zelfhandhaving. Het Nederlandse wapen geeft behalve de bekende leeuwen ook de inscriptie weer, in het Frans: "Ik zal handhaven". Nu is die handhaving in een goede strijd, voor vrijheid de Heere te dienen overeenkomstig Zijn Woord, een zaak die zeker aan te bevelen is. Dan is het goed als we het niet op een akkoordje proberen te gooien, ten koste van bijbelse waarden, en we, ondanks alles wat er tegen op komt, zeggen: "Ik zal handhaven".

Vaak echter is het *een dwaze strijd*. Een hopeloos gevecht ook, waarin we het eens zullen moeten verliezen. Het is vaak de strijd vóór onszelf, tégen God. We willen niet dat Deze koning over ons zij. We willen niet buigen onder het zachte juk en de lichte last van Koning Jezus. En ondanks alle nodigheden tot de zaligheid weigeren we de wapens neer te leggen en Hem te smeken om de vrede. Wat *een dwaze strijd* toch! Schijnbaar vóór onszelf, maar in werkelijkheid tégen onszelf, omdat we niet bekennen wat tot onze vrede dient.

Ook Gods kinderen echter, die door vrije genade de strijd hebben mogen verliezen en de wapens mogen inleveren, zijn nog zo vaak gewikkeld in *een dwaze strijd*. Nee, het is waar, God is ze te sterk geworden, als ze op een wereldse of eigengerechtigte wijze tegen Hem streden. Zoals Saulus in vrome zelfhandhaving tegen God en Zijn volk op weg naar Damascus, de strijd verliezen mocht. O, die vrome

zelfhandhaving heeft al wat ellende veroorzaakt. Wat erg, als ook Gods kinderen nog zoveel van zulk "Ik zal handhaven" in zich hebben. Zij voeren ook vaak *zo'n dwaze strijd*.

Het zal wel al 20 jaar geleden zijn, dat één van hen me haar eigen ervaringen meedeelde. Ze had zich al enige tijd niet zo goed gevoeld. Daar kon wel eens iets achter zitten waarvoor ze bevreesd was. Maar naar de dokter gaan deed ze niet. Misschien dat met wat meer rusten en wat huismiddeltjes ze weer zou opknappen. Ze was zo bang voor het ziekenhuis en voor het mes van de chirurg. Alles probeerde ze om uit de handen van de dokters te blijven, indien mogelijk. Ze streed echter *een dwaze strijd*. Tenslotte ging het niet meer en móest ze wel. Onderzoek wees uit dat ze een ernstige kwaal had en dat een operatie zeer urgent was. Toen móest ze wel naar het ziekenhuis en kon ze niet langer het mes ontwijken. Maar wat betoonde de Heere toen toch voor haar een verrassend God te zijn. Haar ziekbed werd een preekstoel en verplegend personeel zat bij haar bed om te horen wie God is voor een slecht mens, voor een arme zondares. Er ging wat van uit, en het was goed daar te zijn. Ook voor haarzelf, dat is te begrijpen, werd het een onvergetelijke tijd, waarin de Heere haar voerde in het wijnhuis en de liefde Zijn banier over haar was. Wat was het haar daar meegevallen. Wij vallen tegen, maar de Heere is een verrassend God. Zijn Naam werd geprezen en veel mocht ze er later nog van vertellen tot troost van anderen in de strijd.

Maar ongeveer een jaar later moest ze weer een operatie ondergaan, omdat de kwaal toch niet genezen was. Ze zag er niet zo tegenop, na de vorige bemoedigende ervaringen. Strijd had ze niet, wel verwachting. Maar wat viel dat tegen. Het was niet ruim zoals een jaar ervoor, er was geen vrijmoedigheid om te spreken, maar het was zo stil, zonder blijdschap en de ervaring van Gods nabijheid.

Ze moest ook alleen van de meevalers leven en die zijn er voor hen die nergens op rekenen kunnen. Armen wil de Heere met goederen vervullen, maar rijken heeft Hij ledig weggezonden.

Wat een lessen moeten er geleerd worden. En leerden we het nu maar, het lijkt er vaak niet op. Dwaze mensen

zijn we, zo blind, onkundig, hardleers, dat het wel een wonder moest zijn dat de grote Leermeester zulken niet wegstuurt. Wat strijden we vaak *een dwaze strijd*. Dan proberen we onszelf overeind te houden en is het "Ik zal handhaven" ook onze leus. Toch ligt in het verlies de winst en in de overgave de behoudenis.

Nee, niet in ónze overgave. Het is alleen door de overgave van de Middeelaar Die Zichzelf niet gehandhaafd heeft, maar Zijn ziel heeft uitgestort in de dood en Die voor de overtreders gebeden heeft, zodat er voor hen die vaak *zo'n dwaze strijd* voeren, behoudenis en genezing is. Alles buiten Hem is ongenoegzaam en geeft geen vrede. Wat is het nodig maar in alles wat geen Christus is de dood te vinden en het leven alleen in Hem te zoeken. Maar dat betekent wel dat zelfhandhavers die zich maar op de been probeerden te houden met vorige ervaringen, met bevindingen en bemoeienissen van God, met lege handen buigend onder het rechtvaardig oordeel Gods, het in *hun dwaze strijd* voor God moeten verliezen.

Christus is een volkómen Zaligmaker voor verlóren zondaren. Maar, zoals dat kind van God, proberen we helaas zo vaak zonder Hem ons op de been te houden en laten we de gewillige en algenoegzame Zaligmaker zo aan zijn plaats. De Heere laat het echter wel eens spaak lopen met onze zelfhandhavingspogingen. En dan, als het niet meer gaat, en niet meer kán, is Hij er toch, Die alles gedaan heeft en een dwaas volk, aan een eind gebracht van al hun pogingen, verrast met Zijn komst.

Gelukkig volk dat het toch al meer gaat onderschrijven en er zo van harte mee gaat instemmen: "Niets in ons, maar alles uit Hem, zo alleen gaat de kerk naar Jeruzalem". Ze hebben zelf alleen maar tegengewerkt, maar Hij heeft het uitgewerkt. Daarom steken ze toch het hoofd wel eens uit de gebreken op en zingen: "Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen".

Dan zal God de eer krijgen van Zijn werk en de dankzegging, die Hij zo waardig is. Zorg kan er zijn voor de toekomst, maar in de strijd en victorie van Koning Jezus ligt toch de waarborg van de overwinning, die Hij een zwak en kreupel volk zal geven.

Een hartelijke groet uit Grand Rapids,
ds. C. Vogelaar.

Om de gemeentezang te "schragen"

- "niet luchtig en vluchtig" en met "waardigheid en verhevenheid" -

(1)

Van de preek in een Hongaarse gereformeerde gemeente kunnen wij, Nederlanders, niets verstaan. Maar het beluisteren van haar gemeentezang kan een eenzame vreemdeling ontroeren. Vele jaren geleden hoorde ik in de kerk aan het Kalvin t r te Boedapest Psalm 42 zingen. Niet ritmisch. Ik hoorde mensen in een onverstaanbare taal dezelfde klacht en jubel verwoorden als thuis. Dat brengt iets teweeg. Evenals die dienst te Nagydobronye in de Oekraïne.

De Hongaarse gereformeerde gemeente in de laatstgenoemde plaats behielp zich nog met een voorzanger. Orgel  n liedboek ontbraken in de monumentale, door honderden kerkangers gevulde kerk. De opperzangmeester stond op de galerij en riep telkens luid de volgende regel door de kerk. Vervolgens zette hij elke regel op de juiste toonhoogte in. Fraai? Wie zou dat willen beweren? Wel authentiek. Er was geen andere mogelijkheid in die jaren.

Wie na zulke ervaringen terugkeert in Nederland, verblijdt zich over het feit dat onze kerkgebouwen doorgaans voorzien zijn van een orgel. Onregelmatigheden in de gemeentezang waaraan hij zich voorheen weleens wat ergerde, blijken dan een beetje betrekkelijk. Niettemin blijft overeind wat Adr. Kousemaker ooit antwoordde op een kwestie in zijn *Vragenboekje voor a.s. organisten*: "Wat is de bedoeling van de begeleiding van de gemeentezang door middel van het orgel? De zang te schragen."

De hoofdzaak van dit verhaal wordt gevormd door de vriendelijke vraag aan de gemeente om vooral naar het orgel te luisteren. Laat het onze cultuur zo kenmerkende individualisme - "ik vind dat wij een beetje sneller moeten zingen"; of: "het moet niet zo vlug" - toch de toon niet aangeven in de gereformeerde eredienst.

Onmisbaar

Oorspronkelijk kende de christelijke kerk geen orgel. De Byzantijnse keizer Constantinus Copronymus zond aan de Frankische heerser Pippijn de Korte (714-768) een klein pneumatisch orgel. Het vond weldra een plaats in de liturgie en gaf daaraan de muzikale achtergrond. Maar het diende nimmer tot begeleiding van het gezang. Dat gebeurde pas geruime tijd

na de Reformatie.

Tegenstand tegen orgels in de eredienst hield trouwens lang stand. Zo noemde de synode van de Free Presbyterian Church of Scotland in een brief aan de deputaten buitenlandse kerken van de Gereformeerde Gemeenten in maart 1937 "het gebruik van instrumentale muziek in de eredienst" "onder andere" als eerste reden waarom van een correspondentieband geen sprake zou kunnen zijn.

Zij stonden trouwens niet alleen in die afwijzing. Hoewel stellig op andere gronden. De destijds bekende Groningse hoogleraar dr. G. van der Leeuw was van mening dat de invoering van orgelbegeleiding voor de gemeentezang in de zeventiende eeuw het kerkgezag heeft geschaad. "Het kerklied, de hymne, verloor een stuk van zijn liedkarakter en de voordracht verloor in zuiverheid en soberheid", zo schreef hij in zijn boek over "Liturgiek". Desondanks aanvaardde hij het orgel als "onmisbaar voor de begeleiding van de huidige gemeentezang". Laten wij daar bij aansluiten.

Orgel en organisten

"Luister naar het orgel", zo vroeg ik vriendelijk. Dat betekent niet dat een organist kan doen waar hij zin in heeft. Het antwoord op een andere vraag uit het al genoemde boekje van Kousemaker - "welke taak heeft een organist in de dienst? - luidt: "De verzorging van het muzikale gedeelte van de liturgie". Mag en passant en zonder welke vereniging dan ook in de wieden te willen rijden, het dienend karakter van deze taak toch nog wel een keer worden onderstreept?

Van der Leeuw, niet al te vleidend voor het vlees: "De organist bedenke, dat zijn spel geheel liturgisch gebonden moet zijn: voor virtuose effecten is in de dienst geen plaats. Voorzover het

orgelspel begeleidt, bedenke de speler, dat hij een geestelijk volkslied begeleidt en dat hij niet een substituut-orkest is bij een kooruitvoering. (...) De ware onzinnelijke schoonheid van de kerkzang wordt door het orgel geschaad. Niettemin blijft de taak van de organist hoogst belangrijk".

Gezangen?

Het gaat in dit verhaal niet over gezangen. Maar ook daaromtrent hebben gemeenteleden en voorgangers al heel wat gevochten. Sommigen worden niet moe te benadrukken dat het onze vaders in de Afscheiding niet ging om het zingen in de eredienst van een lied, dat niet een psalm is. "Neen", zeggen zij, "het ging tegen die boze bundel der Evangelische Gezangen als geheel; tegen de inhoud van sommige liederen en tegen de dwang." Anderen verklaren met klem dat juist door gezangen gemakkelijk ketterijen de kerk worden binnengezongen.

Ds. Th. van der Groe had overigens soortgelijke vrees bij het invoeren van de psalmberijming van 1773. In een biddagpreek over Jesaja 24 : 5 verklaart hij: "En gave de Heere dat de tegenwoordig ondernomen verandering van ons oude, gezegende kerkelijk gezangboek geen voet en aanleiding mocht geven tot een verdere verandering van onze goede beproefde liturgische en symbolische vaststellingen van leer en kerkdienst in de toekomstige tijd! Want de menigte jeukt en verlangt toch nu naar nieuwigheid en verandering." Hij was bevreesd dat de tijdgeest achter deze vernieuwing zat en dat deze afbreuk zou doen aan de zuiverheid van de leer.

Zingen in de kerk

Luister naar het orgel! Jawel, maar het zingen van de gemeente heeft al vaak de gemoederen beroerd. De gereformeerde predikant A.H. van Minnen beschrijft in een uitgaafje uit 1935 over *De uitbreiding onzer kerkgezangen* hoe het door invoering van de berijming van 1773 in Maassluis tot een oproer kwam. Maar hij voegt daaraan toe: "Eigenlijk ging het daar ter plaatse nog niet eens over de nieuw ingevoerde berijming, maar veeleer over het vlugge tempo van zingen, dat men wilde invoeren. Er kwamen twee partijen: die van de oude en die van de nieuwe zangwijze. De eerste meende dat het de stichtelijkheid van het gezang bevorderde de noten zolang mogelijk aan te houden en het gezang te

"versieren" met allerlei gedraai tussen de noten; op en neer, als de golven van de zee. De andere wilde dit afgeschafte en vlug, zonder gedraai zingen. Die strijd over al of niet gedraai, draaide bijkans op moord en doodslag uit."

In elk geval zal ds. W. à Brakel, die zingen omschrijft als "een godsdienstige oefening in welke men met een gepaste buiging der stem God bidt, dankt en looft", zo'n tumult hebben afgekeurd.

De onenigheid was wel te verklaren. Ds. H. Hasper schrijft in zijn standaardwerk over *Calvijns beginsel voor de zang in de eredienst*: "Geen gemeente was muzikaal ontwikkeld. De doorsnee kerkganger zag in zijn psalmboekje of de lijn van de melodie steeg of daalde, maar zij bleef voor hem een geheimenis. Hij zong de wijzen, die hij op het gehoor geleerd had." De auteur is van mening "dat er in de Gereformeerde Kerken van Nederland in de achttiende eeuw alleregelukkigst gezongen is en dat de geleerde musicologische vertogen in geen enkel opzicht dienstig zijn geweest tot verbetering van de kerkzang. De gemeenteleden van honderden Gereformeerde Kerken trokken er zich niets van aan en vergenoegden zich met het rekken van de noten tot hun adem op was. In plaats van een gehele versregel in een ademtocht te zingen, zong men bij het inademen en het uitademen samen een noot."

Laten wij aannemen dat er bij Van Minnen en Hasper sprake was van een fikse overdrijving. 't Is maar wat iemand gewend is. Toch zijn zulke verhalen niet van alle waarheid ontbloot. Ds. J. van Iperen vertelt in zijn van 1777 daterend boekwerk over de *Kerkelijke Historie van het Psalm-Gezang der Christenen, van de dagen der apostelen af tot op onze tegenwoordige tyd toe: en inzonderheid van onze verbeterde Nederduitsche Psalmberyminge* over de aandrang van de twee Gerechten te Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht op vlugger zingen in mei 1775. De voorzanger verkortte zijn gezang, "op 't horlogie; en daar hy twaalf minuten over een vers gezongen had, zong hy er nu elf minuten over."

Calvijn

Toen Calvijn in 1541 uit Straatsburg terugkeerde naar Genève was daar nog steeds geen gemeentezang ingevoerd. "Het verblijf te Straatsburg en

het zangonderricht aan de jeugd daar heeft Calvijn versterkt in zijn opvatting betreffende het hoge belang van het religieuze lied en het zingen van de gemeente," schrijft dr. T. Brienen in *De liturgie bij Johannes Calvijn*.

Waarschijnlijk was in die tijd het feit dat er gezongen moest worden belangrijker dan hoe dat zou klinken. Toch heeft de Reformatie volgens Van der Leeuw grote nadruk gelegd op de eis van verstaanbaarheid en begrijpelijkheid van het in de eredienst gesproken en gezongen woord.

Daar komt nog iets bij. De wereld zingt bij haar festijn haar lied. De gelovigen zingen in de eredienst tot lof van God. Zal dit laatste het geval zijn, dan moet in het zingen de ziel zich uiten en moet zich openbaren wat in het hart omgaat. De volgende twee artikelen komen daarop terug. De al genoemde Groninger hoogleraar schreef dat "het kerklied een eenstemmig volkslied is, dat uiting geeft aan het geloof der gemeente". Stellig lopen zijn en onze gemeentebesouwing uiteen. Maar eenstemmig zijn wij ongetwijfeld over de kwestie dat de gemeente een eenheid moet vormen. Laat dan ook iedere kerkganger persoonlijk luisteren naar de werkelijk dienende organist, zodat de gemeente in haar zang een eenheid vormen kan.

En laten wij ons wachten voor individualisme waarbij het merkwaardige toch altijd weer is dat alle mensen ongeveer tegelijk aan het eind van een psalmvers ophouden met zingen.

Overeenstemming

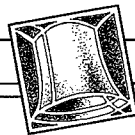
J.R. Luth zegt in zijn doctoraalscriptie over *Het tempo van de Geneefse Psalmmelodieën* dat we "eigenlijk niets weten van het zingen in Genève". Hij concludeert wel dat het tempo vrij hoog moet zijn geweest. Laat dat ons overigens niet aansporen om naar verandering te staan. Maar er bestaat ook een verslag van een gevluichte jonge Vlaming, die te Straatsburg de diensten onder leiding van Calvijn bijwoonde en van het zingen zegt, dat de psalmen "door allen samen (worden) gezongen, zowel mannen als vrouwen, in een schone overeenstemming...".

"In een schone overeenstemming": kan dat ook gezegd worden van de gemeentezang in onze kerk? Mag ons zingen het karakter dragen van "niet luchtig en vluchtig", maar met "waardigheid en verhevenheid"? Moeten ook in dit opzicht niet alle dingen ordelijk geschieden?

(Wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Emmeloord: ds. H. Hofman te Waarde; te Haamstede: ds. A.J. Gunst te Benthuisen; te Nieuwdorp: ds. C.A. van Dieren te Stolwijk.

Bedankt:

voor Hamilton (Canada): ds. M. Karens te Werkendam; voor Nieuwerkerk (Zld.): ds. C.A. van Dieren te Stolwijk.

DOVENDIENST TE DORDRECHT

Evangelist H.J. van den Boogaart hoopt op 5 februari D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Mauritsweg 286 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

AANGEPASTE KERKDIENTS TE KAMPEN

Ds. C.G. Vreugdenhil hoopt op zaterdag

12 februari D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Kampen, 2e Ebbingestraat 3 en vangt aan om 15.00 uur. Een ieder is hartelijk welkom.

AANGEPASTE KERKDIENTS TE RIDDERKERK

D.V. zal er op zaterdag 12 februari in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. G.J. van Aalst. Aanvang 15.00 uur. Ieder is deze middag hartelijk welkom.

OPENINGSTIJDEN EN BEZOEKMOGELIJKHEDEN BIBLIOTHEEK EN THEOLOGISCHE SCHOOL

Aan bezoekers van de bibliotheek van de Theologische School wordt meegedeeld, dat voortaan de bibliotheek op zaterdag geopend is van 09.30 uur tot 12.00 uur.

De openstelling gedurende de gehele zaterdag is dus vervallen. Het is echter aan te bevelen dat vooraf een afspraak wordt gemaakt met de bibliothecaris, de heer M. Bal, bereikbaar onder het nummer 010-4136603.

Voor inlichtingen verzoeken wij u niet langer de vorige bibliothecaris Mastenbroek in Gouda te bellen of te schrijven, maar contact op te nemen met de heer Bal.

Daarbij wil het curatorium de Theologische School wat meer bekendheid geven, met name voor kerkenraden. Incidenteel was het voorheen zo, dat kerkenraden, al of niet vergezeld door hun echtgenotes, een bezoek aan de school brachten. Er was dan een rondleiding door zowel de school als de bibliotheek en doorgaans was er een inleiding over de geschiedenis van de Theologische School met een kleine tentoonstelling. Door een en ander werd de betrokkenheid met de opleiding van aanstaande dienaren des Woords gestimuleerd.

Wij willen kerkenraden die nog niet eerder de school hebben bezocht, de gelegenheid bieden om een bezoek te brengen. Het spreekt voor zich, dat dit niet mogelijk is tijdens de dagen waarop les gegeven wordt. Voor een afspraak kunt u zich tot de heer Bal wenden. Het moge echter duidelijk zijn, dat dergelijke activiteiten niet al te frequent kunnen plaatsvinden. Er zal bij grote belangstelling naar een bepaalde verdeling worden gestreefd.

VERSLAG van de vergadering van de Classis Tholen, gehouden maandag 4 oktober 1999 te Nieuwerkerk.

Namens de roepende kerk van Ooltgensplaat wordt de vergadering geopend door ds. A.M. den Boer. Hij verzoekt te zingen Ps. 123 : 1, leest Jesaja 55 en gaat voor in gebed. Hierna spreekt de tijdelijke preses een woord van welkom tot de afgevaardigden en verdere belangstellenden en in het bijzonder tot ds. J. Karels, die voor de eerste maal aanwezig is.

Vervolgens memoreert ds. Den Boer de volgende zaken: Op 16 februari 1999 overleed in de ouderdom van 83 jaar A. de Bonte te Ooltgensplaat. Hij diende de gemeente 27 jaar in het ambt van ouderling. Op 8 juni 1999 overleed in de ouderdom van bijna 90 jaar S. van Loon. Deze diende de gemeente van Nieuwe Tonge als diaken van 1960-1972. De Heere gedenke de achtergebleven betrekkingen. De gemeente St. Philipsland mocht op 2 mei gedenken dat zij 60 jaar geleden werd geïnstitueerd. Op 20 mei ging de consulent, ds. C. de Jongste, voor in een herdenkingsdienst.

Broeder C. J. Kot van Tholen mocht herdenken de gemeente 25 jaar als ambtsdrager te hebben gediend. Op 29 april 1999 ontving broeder B. Both te Melissant een Koninklijke Onderscheiding.

Hierna spreekt ds. Den Boer enkele woorden n.a.v. Jesaja 55 : 11 "Alzo zal Mijn

Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waar-toe Ik het zende".

Het is Gods Woord en als ambtsdragers mogen wij daarop terugvallen. Gods knechten worden als ambassadeurs uitgezonden, niet met hun eigen woord, maar met 's Heeren Woord. De Heere wil nietige en zondige mensenkinderen gebruiken.

Hierna worden de lastbrieven voorgelezen en de wettigheid van de vergadering vastgesteld.

Het moderamen wordt samengesteld: ds. C. de Jongste, preses; oud. B. Both, scriba; ds. J. Karels en oud. J.C. de Bonte, assessoren en oud. M. v.d. Berge, quaestor. Ingekomen stukken: een schrijven van de Commissie kerkrecht met het voorstel een avond (of ander dagdeel) te beleggen, waarin naast een uiteenzetting over kerkrecht, ook de gelegenheid zal worden gegeven tot gedachtenwisseling en het stellen van vragen.

De vergadering stemt hiermede in en draagt de scriba op een avond te beleggen, zo mogelijk op woensdag of donderdag in de eerste helft van januari 2000 in Dirksland. Tevens wordt de scriba opgedragen

de gemeenten schriftelijk uit te nodigen, met het dringend verzoek, dat alle ambtsdragers, zoveel mogelijk, aanwezig zullen zijn.

Rapporten: a. rapporten kerkvisitatie. Dit jaar werd kerkvisitatie gehouden in de gemeente op Flakkee. De uitgebrachte schriftelijke rapporten worden door de scriba voorgelezen.

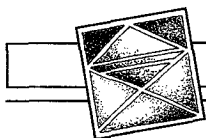
b. rapport catechisaties aan verstandelijk gehandicapten.

Door de broeders A. Koppert en S. Maljaars is een schriftelijk rapport hierover uitgebracht. Het rapport wordt voorgelezen. Onder dankzegging voor de arbeid, wenst de preses hun beiden kracht, lust en wijsheid toe om deze arbeid, onder 's Heeren zegen, te mogen voortzetten.

Na de rondvraag en de verrekking van de onkosten, wordt de gemeente Oosterland als roepende kerk aangewezen, die de Classis zal samenroepen op D.V. 27 januari 2000 te Nieuwerkerk. Ds. A.M. den Boer zal dan preses zijn.

De preses spreekt een kort slotwoord en verzoekt oud. J.C. de Bonte van de roepende kerk van Ooltgensplaat de vergadering op de gebruikelijke wijze te besluiten. Deze laat nog zingen Ps. 119 : 53 en gaat daarna voor in gebed.

B. Both, scriba.

BERICHTEN

JAARVERGADERING VOGG AFDELING WEST

Op D.V. zaterdag 12 februari 2000 hoopt de afdeling West de vijftigste jaarvergadering te houden. Wij hopen deze middag te gast te zijn in de Sionskerk van de Gereformeerde Gemeente te Vlaardingen, Westnieuwland 56.

Naast het huishoudelijke gedeelte zal het vijftigjarig bestaan van de afdeling West centraal staan. De middag zal worden besloten met een bespeeling op de twee orgels in deze kerk. Hierbij zullen oude- en recente psalmbewerkingen uit de verschenen VOGG-uitgaven worden gespeeld. De organisten voor deze middag zijn de heren J. Poot, J. Wisse en P.J. Wols. Graag wekken we alle leden en belangstellenden op deze bijzondere middag te bezoeken. De vergadering begint om 14.00 uur.

WANNEER IK VOOR U KNIEL

Opnieuw willen we u informeren over het in voorbereiding zijnde boek uit Tholen. De gevraagde medewerking aan het 2-delige boek is totaal met betrekking tot de meditatie. Wat de Nederlandse gemeenten betreft is voor deel I al het fotomateriaal beschikbaar dan wel toegezegd; letterlijk een handjevol foto's van kerkenraden ontbreekt nog slechts. We hopen dat we dit alsnog samen compleet maken.

De scribae van de gemeenten in Nederland en Noord Amerika is verzocht deze weken alle leden en meelevendenden van de plaatselijke gemeente een folder te doen toekomen met bestelmogelijkheid. Ieder kan zich zo op de hoogte stellen van de werkelijkheid van dit unieke boekwerk. Tot 15 april 2000 D.V. geldt de intekenprijs (f 16,— korting).

Voor nadere informatie, zie de achterzijde van dit nummer van "De Saambinder" en de folder zelf. Wij hopen op uw allerbestelling.

Met hartelijke groet,

de redactiecommissie.

VOGG AFDELING ZUID-WEST

Dit jaar organiseert de afdeling Zuid-West een workshop koraalharmonisatie. Op D.V. zaterdag 26 februari, 25 maart, 8 april en 29 april hopen wij telkens van 9.30 tot 12.00 uur bij elkaar te komen in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Meliskerke.

Onze voorzitter, Jan Wisse, zal ons aan de hand van de methode *in goede harmonie*, van Bert Matter en Peter Molenaar leren hoe koralen op een verantwoorde wijze geharmoniseerd kunnen worden.

Deelname is in principe mogelijk voor iedereen, maar leden van de afdeling Zuid-West zijn persoonlijk benaderd om hen

voorrang te geven. Er kunnen niet meer dan 30 personen deelnemen. Het kan zijn dat er op het moment dat u dit leest nog plaats is voor enkele deelnemers.

Wanneer u interesse hebt in deze workshop kunt u contact opnemen met de voorzitter van de afdeling, Kees Nieuwenhuyzen, tel.: 0113-354140 of met de secretaris, Tonnie Nijssen, tel.: 0113-341577. Zij kunnen u ook vertellen welke voorwaarden er aan deelname verbonden zijn.

BERICHT VAN HET ZENDINGSBUREAU

Medio december 1999 brachten wij u ervan op de hoogte dat het pilotgezins Len en Jany van Wingerden met hun kinderen vanwege de gezondheidstoestand van Len plotseling uit Irian Jaya moest vertrekken. Aan het gezwel in de hersenen, dat werd geconstateerd, is hij in december geopereerd. Het kon echter niet geheel worden weggenomen. De situatie is daardoor onverminderd ernstig. Nog steeds ligt Len in coma. Inmiddels is hij van het ziekenhuis overgebracht naar een verpleeghuis. Jany en de kinderen hebben inmiddels woonruimte gevonden in Lynden, vlakbij het verpleeghuis. Nogmaals vragen wij u dit gezin in uw gebed te gedenken.

VERZORGENDE BEROEPEN "DE BEVELANDEN"

Wij nodigen allen, die in de verzorgende sector werkzaam zijn of zijn geweest, hartelijk uit tot het bijwonen van onze 4e contactavond van dit seizoen. Deze avond zal worden gehouden op D.V. dinsdag 8 februari. Dhr. C.J. Ruissen hoopt voor ons een inleiding te verzorgen met als onderwerp "De ziekentroost". Aanvang 19.45 uur in één van de zalen van de Sionkerk (ingang Graaf Adolfstraat) te Goes. Ook andere belangstellenden zijn van harte welkom.

CONTACTBIJEENKOMST GEHANDICAPTENZORG "HELPEDE HANDEN"

Afd. Flakkee/Schouwen/Tholen

D.V. zaterdag 12 februari 2000 hopen wij weer een contactbijeenkomst te houden voor mensen met een handicap. Plaats van bijeenkomst is de zaal bij de kerk van de Gereformeerde Gemeente aan de Schoolstraat 4 in Scherpenisse. Aanvang kwart over twee en sluiting kwart over vier. Iedereen van welke gezindte ook, is hartelijk welkom. Wij nodigen mensen met een handicap, met hun ouder(s) en/of verzorg(st)er(s) uit voor deze eerste contactbijeenkomst in Scherpenisse. Voor degenen die met eigen vervoer komen is achter het kerkgebouw voldoende parkeerruimte. Zoals gebruikelijk wordt eerst een Bijbelse geschiedenis verteld; daarna worden degenen uit de doelgroep die pas jarig zijn geweest gefeliciteerd (met een cadeautje) en wordt er met elkaar gezongen. In de pauze is er voor iedereen gratis koffie,

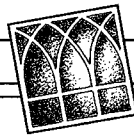
thee of frisdrank. Mogen we ook u begroeten?

HEEFT U INTERESSE IN EEN RUSTIGE VAKANTIEWEEK?

Ook dit jaar organiseert de Commissie Vakantieweken Gehandicapten *één vakantieweek voor ouderen, die niet gehandicapt zijn*, maar die door hun leeftijd en/of gezondheid het wat kalmer aan moeten doen. De vakantieweek zal worden gehouden van *D.V. zaterdag 29 juli tot en met 5 augustus 2000* in "De Blijde Wereld" temidden van de mooie bossen in Lunteren. Deze vakantieweek is bijzonder geschikt voor hen die enige hulp nodig hebben bij de zelfverzorging of bij het toedienen van medicamenten. Er zijn verpleegkundigen in de staf en er is een arts aanwezig. 's Zondags worden er twee kerk-

diensten in het oord gehouden, die door een ieder kunnen worden bijgewoond. Verder worden er in de week diverse activiteiten georganiseerd, waarbij rekening wordt gehouden met het doel van de vakantieweek. Eén dag is er een excursie met een bus en de andere activiteiten vinden in en rondom het oord plaats. Met diëten kan rekening worden gehouden. Er zijn ruime tweepersoonskamers beschikbaar waarin zich een wastafel, douche en toilet bevinden. De kostprijs bedraagt f 575,— per persoon. Voor een (beperkt aantal) eenpersoonskamers wordt f 675,— in rekening gebracht.

Wilt u nadere inlichtingen of u laten inschrijven? Dan kunt u bellen naar mevrouw J. de Blois-van Kempen te Krimpen aan den IJssel, telefoon 0180 - 520895.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 6 FEBRUARI 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Moerkerken en 19.15 uur ds. C. Harinck; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Breda 10.00 en 15.00 uur dhr. de Wit; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Dinteloord 15.30 uur ds. de Jongste; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Eindhoven 18.00 uur dhr. de Wit; Emmeloord 19.15 uur ds. Vreugdenhil; Enter 14.30 uur ds. v/d Net; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; 's-Gravenhage 10.00 uur (Centrum) leesdienst en 16.00 uur (Zuid) ds. Paul; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. Zippro; Groningen 10.00 (Tegenstrijdig) en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 10.00 uur ds. van Eekveld; Hoogvliet 19.00 uur

ds. Schot; Kamperland 15.00 uur dhr. Tuijnier; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur dhr. Brugge; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 18.30 uur dhr. Brugge; Lelystad 19.00 uur ds. Meeuse; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 14.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Kattenberg; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Tevel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 15.00 uur ds. van Gelder; Opheusden 9.30 en 16.30 uur ds. J. Karens; Poederloijen 14.30 uur ds. Verweij; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Poortvliet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. de Jongste; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Kleppe en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 14.30 uur ds. Driessen; Rijssen-Zuid 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Driessen en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. F. Harinck; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuid 15.00 uur ds. W. Harinck; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 19.00 uur ds. Baan; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 14.30 uur ds. P. Mulder; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. de Pater; Stolwijk

10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. L. Blok; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. Honkoop; Wemeldinge 14.30 uur ds. Hofman; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. v/d Poel en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 17.00 uur ds. van Eckveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij.

DINSDAG 8 FEBRUARI 2000

Kampen 19.30 uur ds. Melis; Lisse 19.45 uur ds. Baan (bijbellezing); Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 9 FEBRUARI 2000

Aalburg 19.30 uur ds. de Pater (bijbellezing); Dordrecht 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbellezing); Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij; Haarlem 19.30 uur ds. van Aalst; Hilversum 19.45 uur ds. Beens; Krabbedijke 19.30 uur ds. Bac; Leerdam 19.30 uur ds. Verweij; Leiderdorp 19.30 uur ds. Baan; Nunspeet 19.30 uur ds. Meeuse (bijbellezing); Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Opperdoes 19.30 uur dhr. de Wit; Ouddorp 19.30 uur ds. den Boer (70-jarig bestaan); Poederoijen 19.30 uur ds. Mondria; Poortugaal 19.30 uur dhr. Brugge; Puttershoek 19.30 uur ds. Sonneveld; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Kleppe; Scherpenzeel 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens (bijbellezing); Zwolle 19.30 uur ds. van Dieren.

DONDERDAG 10 FEBRUARI 2000

Boskoop 19.30 uur ds. Bac; Brakel 19.30 uur ds. van Dieren; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Meeuse; Hendrik Ido Ambacht 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Hoogvliet 19.45 uur ds. de Pater; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Beens; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. P. Blok; Nieuwerkerk ZLD 19.30 uur ds. Baan; Oudewater 19.30 uur ds. L. Blok; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Baan; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. v/d Net; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Mondria.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar: Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam: Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dien-

sten iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen: Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6^e, Emmen.

Leeuwarden: Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem: Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg: Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

Filippenzen 4 : 4a

Verblijdt u in de Heere te aller tijd.

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze geliefde ouderling

P. VOORWINDEN

Gedurende 21 jaar, waarvan 3 jaar als diaken, heeft hij onze gemeente met grote liefde en getrouwheid mogen dienen.

De Heere sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk-Slikkerveer:
G.M. Eikelboom, voorzitter
A. van 't Hof, scriba

Ridderkerk, 31 januari 2000

Help Venezuela onder de modder vandaan !

Enorme modderstromen hebben complete dorpen en krottenwijken weggevaagd. Duizenden mensen zijn omgekomen.

Via de lokale kerken in Venezuela kan het deputaatschap helpen.

Met voedsel, dekens, onderkomens, medicijnen...

Er is inmiddels een bedrag van f100.000,- beschikbaar gesteld.

Helpt u mee? Giro 307447

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel.: 0348-489910 • Fax 0348-485721

ADVERTENTIES

BKG

Zoekt u verantwoorde kraamhulp?

Belt u dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht bereikbaar!

Voor inlichtingen kunt u hetzelfde nummer bellen tijdens kantooruren.

Laat u tijdig inschrijven!

Vanaf 1 juli '99 wordt de gezinszorg apart gecoördineerd!

Voor aanvragen kunt u zich wenden tot

Mw. G. Casteleijn op tel.:

0180 - 68 22 19

Elke dinsdag en vrijdagavond van 20.00u. - 22.00u.

Bij spoed en b.g.g. kunt u bellen:

0318 - 52 77 99

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **Pension 'De Peel'**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

KLASSIEKE ORGELS

Hoofdealer van **Johannus, Eminent, Ahlborn, Sweelinck, enz.**

Stolk orgels

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55

Genemuiden, Julianastraat 12

Krabbendijke, Oostpolderweg 1

Nederhemert Noord, Kapelstraat 1

Beesd, Veerweg 14

UNIEK IN PRIJS!

Ruim gelegen 6 en 8 pers. bungalows (3 sl.k., wasmachine) en 4/6 -pers. stacaravans (2 sl.k., douche). Bel voor de folder: **Bungalowpark De Verrassing**, Oostereind TEXEL, 0222 - 318391.

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.**

Te koop gevr. ontbrekende delen van de verklaring van Calvijn en wel Jesaja deel 1, Jer. 1 en 3, Kleine profeten 1 en 2, Evangelien 3, 2 Sam. en Job. Tel. 078 - 6815858.

BUREAU VOOR KERKELIJKE ADMINISTRATIE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het Bureau voor de Kerkelijke Administratie van de Gereformeerde Gemeenten, gevestigd te Woerden, is dienstverlenend voor het gehele verband van de gemeenten. Het Bureau gaat uit van de Sectie Kerkelijke Administratie van het Deputaatschap Algemene Kerkelijke Zaken.

De dienstverlening van het Bureau krijgt vooral gestalte op secretariael en financieel terrein. In dat kader worden diensten verleend aan kerkenraden, classes, synoden, deputaatschappen, stichtingen en verenigingen die binnen of vanuit het kerkverband werkzaam zijn.

Binnenkort ontstaat een vacature voor de functie van

Medewerker Bureau Kerkelijke Administratie/Systeembeheerder m/v.

Van de kandidaten wordt verwacht dat zij:

alle benodigde administratieve handelingen verrichten zoals:

- het boeken in een (geautomatiseerde) financiële administratie (Exact)
- het vervaardigen van periodieke financiële overzichten,

het computersysteem van het Centraal Bureau Gereformeerde Gemeenten (een netwerk met ongeveer 40 computers) beheren. Dat houdt in dat zij:

- ervaring hebben met netwerkbeheer (Windows NT),
- bekend zijn met Office pakketten (Word, Excel).

Tevens wordt van kandidaten verwacht dat zij:

- een administratieve opleiding hebben, minimaal op het niveau van MBA of daarmee vergelijkbaar,
- nauwkeurig, servicebereid en resultaatgericht kunnen werken,
- goede communicatieve vaardigheden hebben,
- zorgvuldig zijn met vertrouwelijke gegevens,
- ruime belangstelling en betrokkenheid hebben voor het kerkelijk leven van de Gereformeerde Gemeenten,
- lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten.

Wij bieden u een prettige, full time baan met een goede en collegiale werksfeer, een goed salaris, hetwelk in overeenstemming is met de zwaarte van de functie en goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Uw sollicitatie kunt u tot uiterlijk 18 februari 2000 richten aan de secretaris van de Sectie Kerkelijke Administratie van het Deputaatschap Algemene Kerkelijke Zaken, de heer J. Mijnders, Walmolen 72, 2992 DK Barendrecht.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het hoofd van het Kerkelijk Bureau, de heer P. Verweij, tel. nr. 0348-489900, tijdens kantooruren of buitenkantooruren: 0182-513238.

OUDEREN OP VAKANTIE?

Kom eens naar Aagtekerke. Huur een stacaravan op **camping Schoolzicht**. Onze caravans zijn natuurlijk voorzien van verwarming, toilet en douche.

Op de camping is er altijd aanspraak en gezelligheid terwijl u toch uw eigen stekje hebt. En in april, mei, juni en september zijn de caravans echt niet duur!

Op de camping wordt de zondag in ere gehouden.

Hartelijk welkom.

Familie de Visser

Camping Schoolzicht

telefoon 0118-583333

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

T.h. in **ENTER** (nabij Rijssen) een geheel
vrij en rustig gelegen vakantieboerderij
(z.i.e.h.), 8 pers.

Nog vrij voor 8 juli en na 19 aug.
Fam. Morsink, tel.: 0547 - 383712.

Te h. in **Beekbergen**: zomerh. tot 6 pers.
Nog vrij vóór 5/8 en na 18/8. Tel. 055 -
5061717.

Canada bezoekers. Wij hebben een
bej.woning te huur in het bej.teh. van de
Ger. Gem. Voll. gemeubileerd. Norwich,
Ont. Inl. tel. 001-519-863-2574.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie
Den Hertog 0314-341381/0548-515415

Boeder Scherpenzeel
Handelonderneming

AMBTSKLEDING

Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Showroom:

Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel

Telefoon 033 - 2778068 - Fax. 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp
in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt
gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur;
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

de bijbelverklaring

**Voorgangers en leidinggevend
van gemeenten in de voormalige
Sovjetunie, hebben grote behoefte
aan verantwoord bijbelstudie-
materiaal.**

Daarom hebben het Deputaatschap
Bijbelverspreiding van de Gereformeerde
Gemeenten en de Stichting Friedensstimme
Nederland, besloten om de onverkorte
Bijbelverklaring van Matthew Henry
in het Russisch te laten vertalen.

Inmiddels is met de verspreiding van
het eerste deel begonnen.

Dit unieke project kan niet zonder

NIEUWE UITGAVEN VAN De Ramshoorn

Verkeerd
begrepen

Verkeerd begrepen

Florence Montgomery,
bewerkt door M.H. Karels-Meeuse
Vader vraagt zich af of Humprey,
zijn oudste zoon, verdriet heeft
over het verlies van zijn moeder.
Maar na een ernstig ongeluk
blijkt echter dat hij zijn zoon
voortdurend verkeerd heeft
begrepen. De Engelse schrijfster,
Florence Montgomery, geeft in
dit boek op ontroerende wijze
een blik in het kinderleven, met
als doel opvoeders en kinderen dichter bij elkaar te

Wanneer ik voor U kniel

Kerkenraadsuitgave ten bate van de kerkbouw van de Gereformeerde Gemeente te Tholen

- Uniek** een boekwerk rondom de eredienst: kijkboek, dagboek en leerboek *in één*.
- Royaal** 2-delig, 428 pagina's, *op A4-formaat* (binnenzijde folder is werkelijkheid), met leeslint.
- Compleet** 207 Gereformeerde Gemeenten op 6 werelddelen Anno Domini 2000. In Nederland, België, Verenigde Staten, Canada, Bolivia, Nigeria, Zuid Afrika, Irian Jaya en Nieuw Zeeland. Alle gemeenten zijn terug te vinden op *bijgedrukte landkaarten*.
- Illustratief** de bedoeling is per gemeente 3 kleurenfoto's te plaatsen (in- en exterieur kerkgebouw en kerkenraad), ter bevordering van het *kerkelijk samenleven*. Deze kleurenfoto's zijn dan ook recent genomen: bij de wisseling van het millennium.
- Meditatief** aan elke gemeente is een psalmmeditatie opgedragen uit de hand van alle ruim 100 (emeritus)predikanten en evangelisten uit binnen- en buitenland en enkele overleden voorgangers. Zo wordt het gehele Psalmboek met u stichtelijk overdacht, *ter dagafsluiting*.
- Instructief** in de marge van de rechterpagina's leest u een toelichting op alle verrichtingen in de eredienst door Ds. C. de Jongste, predikant te Tholen. Voor uzelf *leerzaam*; *ter bespreking* met uw kinderen op zondag dan wel op gemeente-avonden of in verenigingsverband.
- Eénmalig** er zal maar *één oplage* verschijnen. Via deze folder wordt iedereen in de gelegenheid gesteld voor zichzelf en/of anderen één of meer sets aan te schaffen.
- Verschijsning** deel 1 (Aagtekerke-Marknesse; Psalm 1-75) half 2000 en deel 2 (Meeuwen-Zwolle, Psalm 76-150) eind 2000 D.V.
- Cadeautip** *geschenk* bij verjaardag, diploma, huwelijk, jubileum, afscheid, belijdenis, enz.
- Betaalbaar** winkelwaarde f75,- per deel. Door veel zelfwerkzaamheid en verwachte grote oplage wordt u dit boekwerk aangeboden voor *slechts f57,50 per deel*. Geen portiekosten als u zelf de boeken afhaalt in uw eigen kerkelijke gemeente.
- Intekening** tekent u in per onderstaande bestelbon/machtiging vóór 15 april 2000, dan verkrijgt u beide delen à f49,50 per stuk (afgehaald). Leg in 2000 wekelijks f1,90 weg voor uw set, en óók u bezit straks deze historische uitgave van blijvende waarde.
- Hulp** tegen deze prijs kan dit boek in al onze woningen staan: tot *uw* hulp. Dat biedt ook *ons* hulp. Mogen we u beleefd vragen dit werk per omgaande te bestellen ter bepaling van de juiste oplage? Alvast hartelijk bedankt.
- Elkaar** Zo helpen we elkaar: *help uzelf aan 'n werk, help Tholen aan een 'n kerk*.

Hierlangs afknippen en in een gefrankeerde enveloppe opsturen naar Postbus 28, 4690 AA te Tholen.